

Nr 857

Av herr Åkerlind m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 18, med förslag till lag om klinisk prövning av vissa medel för födelsekontroll.

I anledning av medicinalstyrelsens skrivelse om sådan ändring i gällande abortlagstiftning att klinisk prövning av vissa medel för födelsekontroll skall kunna ske utan att förfarandet faller under brottsbalkens bestämmelser om fosterfördrivning, har Kungl. Maj:t i prop. nr 18 framlagt förslag till fristående lag om dylik klinisk prövning.

Professorn i straffrätt, Hans Thornstedt, har i yttrande till medicinalstyrelsen framhållit att foster i juridisk mening föreligger i och med äggets befruktning. Med anledning därav måste den planerade användningen av det medel — F 6103 — som föranlett medicinalstyrelsens hemställan komma i konflikt med brottsbalken i den mån medlet i fråga ger anledning till att havandeskap avbryts. Professor Thornstedt anför därför att en särskild lagstiftning är nödvändig om försök med sådana medel skall kunna tillåtas.

Vi kan ansluta oss till medicinalstyrelsens mening att det med hänsyn till den vetenskapliga forskningen är högst angeläget — inte minst med tanke på överbefolkningsproblemet i u-länderna — att förutsättningar skapas för en vetenskaplig utprovning av medel för födelsekontroll. Men vi kan inte utan vidare godta en prövning som avbryter havandeskapet. Människolivets integritet måste respekteras av såväl lagstiftning som vetenskaplig forskning. Ett avbrytande av havandeskap utan att legala skäl föreligger torde också komma i konflikt med läkaretikens grundsatser. Vi utgår därvid ifrån att havandeskap inträder i och med att det befruktade ägget inplanterats i livmodern — den s. k. nidationen.

Abortkommittén anför att man bör beakta den medicinska forskningens snabba framåtskridande och att en bestämmelse i ämnet därför inte bör ges en alltför snäv formulering utan avfattas också med hänsyn till medel som kan tänkas häva havandeskap. Enligt vår mening innebär emellertid ett beaktande av den medicinska forskningens snabba framåtskridande att man inom en snar framtid kan räkna med nya och effektiva medel, som verkar befruktningförhindrande eller utvecklingshämmande före nidationstillfället.

Med hänsyn till att abortkommittén i sin utredning kommer att belysa och ta ställning till dessa frågor även i rättsligt hänseende, vill vi med kommittéledamoten Astrid Kristensson förorda att den föreslagna lagstiftningen tidsbegränsas. I lagen bör dessutom anges att klinisk prövning endast får avse medel som före nidationen kan hindra utveckling av befruktat ägg. Detta bör enligt vår mening inte hindra att

medel som häver havandeskap i tidigt skede med kvinnans medgivande må kunna användas i fall, där det kan förutses att abort på medicinsk indikation ändå skulle beviljas.

Under hänvisning till vad i motionen anförts hemställs,
att riksdagen måtte antaga följande

Förslag
till
Lag

Härigenom förordnas som följer.

För att finna lämpligt medel för födelsekontroll får efter särskilt tillstånd klinisk prövning företagas av medel som före nidationen kan hindra utvecklingen av befruktat ägg hos kvinna.

Tillstånd meddelas av Konungen efter framställning av medicinalstyrelsen. Verksamhet som bedrivs med stöd av tillståndet står under tillsyn av styrelsen.

Närmare bestämmelser för tillämpningen av denna lag meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av medicinalstyrelsen.

Stockholm den 7 februari 1967

Allan Åkerlind (h)

Mårten Werner (h)

Tore Nilsson (h)
i Agnäs

Ove Nordstrandh (h)

Gunnar Oskarson (h)

Kurt Söderström (h)

Dagmar Heurlin (h)
